UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Bonis libertorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

anvnns ex fratribus poſſit pꝛo parte ſua facere inueſtiri alterum ex pluribus fratribus, vide Bald. in l. fina. C. de ſuis ⁊ legi. cum ſimil. ⁊ vide. leg. filiuſfamil. in §. ſi quid alicui. de legat. j. ⁊ ibi per Dyn. ⁊ Rapha.

m POMA. ¶ Quero, pater Uide Bald. in l. liberti liberte que. C. eo. tit. bene faciunt que dicit Bal. in l. ſi cum dotem. §. ſi pater. ff. ſoluto matrimonio de quo ibi per Alex. verſi. ex pꝛedictis adde.

n ALEX. ¶ Conſului contrarium. Uide ad hec dicta Ange. in conſil. clxxx. vbi videtur tenere opinio. Bart. hic, vide Bald. in l. quoniam nouella. C. de inofficioſo teſt. vbi refert Bar. conſuluiſſe idem quod hic, ⁊ omnino vide Bald. in l. liberti. C. eo. ⁊ not. per Bal. in l. ſi adulta. C. de hered. actio. Et videndum eſt quod not. Bar. in l. fideicom. §. ſi quis ita. de lega. iij. ⁊ quod no. Bal. in l. ſi quando. §. ⁊ generaliter. C. de inoff. teſta. ⁊ limita vt per Bald. in dic. l. quoniam. Et de hac clauſula, ꝙ ſit tacitus, ⁊ contentus, vide pulchꝛe Bal. in l. ij. ff. de iure dotium, ad finem.

LEX VIII.

SI quando duobus.

§. Pꝛo liberto. Qualiter fideiuſſoꝛ accedat obligationi operarum, habetis nota. in l. cum filius. §. j. j. de verbo. oblig. ⁊ l. ſi quis pꝛo eo. ff. de fideiuſ. ⁊ l. nemo eſt qui neſciat, de duo. reis.

LEX IX.

1 Pꝛomiſſio facta de non offendendo a pluribus contra plures, an ex tali pꝛomiſſione dicantur plures rei credendi ⁊ debẽdi.

OPere. No. tex. ibi, cum pꝛopꝛietas ⁊c. tene menti iſtã rationem, de hoc plene dixi in l. nemo eſt qui
1 neſciat. de duo. reis. ⁊ dixi etiam in l. ſi id quod. eo. tit. ⁊ tota dic† ſiunt inſtrumenta pacis ⁊ concoꝛdie, ⁊ pꝛomittunt plures ex vna parte pluribus ex alia parte, ſe inuicem non offendere, erunt ne plures rei credendi ⁊ debendi? Certe non, quia ad hoc quod ſint plures rei credendi ⁊ debendi, debet eſſe eadem res que debeatur pluribus. leg. ſi quis id quod. de duo. reis ſed in caſu noſtro non debetur eadem res a pluribus, nec eadem res pluribus, nec eadem res pluribus, nam quilibet debet ſuam rem. ⁊ cuilibet debetur ſua res. quia aliud eſt offẽdere Titium, aliud Meuium,
a hoc pꝛobatur[a] hic, ibi, cum pꝛopꝛietas eoꝛum ⁊c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Hoc pꝛobatur. Adde Bal. in l. ij. C. de libertis, ⁊ eorum libe. ⁊ Bar. plene in fin. j. de duobus reis.

LEX XVIII.

1 Pꝛomittens facere aliquid alicui, pꝛomittit ſuo victu.
2 Medicus qui vadit ad aliquem infirmum pꝛo tanto ſalario in die, habebit ſalarium tempoꝛe itineris.

a **SUo victu.** [a] Hec cum tribus ſequetibus ſunt bone leges. Not. text. in l. quod niſi.
1 ibi, quia vnuſquiſque quod ſpopondit, ⁊c. Ex quo † habes quod qui pꝛomittit facere aliquid alicui debet facere ſuo victu, niſi conſuetudo patrie aliter ſe habeat, l. excepto, ⁊ quod ibi no. C. loc. Op. ad l. ſuo victu. de l. opere. ⁊ l. pe. in fin. j. eo. Sol. Ibi dicit. quod libertus debet facere ſumptus patrono. verum eſt, ſi
b patronus hꝫ vnde ſe alat. alias ſecus, vt hac l. ſuo victu.[b] † Ult. in
2 l. quod niſi in fin. not. arg. quod medicus, qui vadit ad aliquem locum pꝛo tanto ſalario in die, debet habere ſalarium tempoꝛe
c itineris[c].

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Suo victu. Uide Bar. de huius intellectu in l. ſi non ſoꝛtem. §. libertus poſt gl. ibi de conditioni. indebiti. ⁊ Bar. in l. ij. C. de negotijs geſtis. ⁊ vide omnino Bal. in l. liberti, liberteqꝫ. C. de operis liberto.

b POMA. ¶ Suo victu. Uide Romanum conſi. trecenteſimo quadrageſimo ſexto. incipiente in cauſa.

c ALEX. ¶ Tempoꝛe itineris. No. de medico, qui vadit pꝛo certo ſalario ad aliquem locum, quia debet habere ſalarium pꝛo illa die qua itinerat. adde Bal. in l. liber. C. eo. ſi tamen receſſit de ſero, non habet ſalarium pꝛo vna die. l. ij. de annu. lega. ⁊ ibi Bal.

LEX XXII.

CUm patronus. Not. text. in fi. ibi, in omnibus operis.

LEX XXVI.

MEdicus. Iſta eſt bona lex, quam not. ⁊ tene menti.

LEX XXX.

SI operarum. Not. iſtam gloſſ. pꝛo iure patronatus. ⁊ ponit Cyn. in leg. monumenta. C. de lega.

LEX XXX.

SI libertus. Uide legem, quam omnes ſciunt, quod non obſtante iuramento reducitur ad arbitrium boni viri. hoc dicit in ſumma. ⁊ no. text. ibi, omnes. ⁊c.

LEX XXXI.

OPeris. Iſta lex allegatur ad materiam l. cum de in rem verſo. ff. de vſuris. ⁊ ad l. ſi certis annis. C. de pact.

LEX XXXVII.

QUi libertinus. Iſtam legem habes declaratam in l. j. §. que oneran de. j. quar. re. actio non detur. ⁊ vide, quod licet aliquis iurauit pꝛeſtare operas, eſt verum: ⁊ intelligitur niſi legitima liberatio interuenerit, vt hic, ⁊ l. fi. circa pꝛin. j. ad muni. ⁊ l. fi. §. qui ſatiſdare cog. ⁊ l. vlt. C. de non numera. pecunia. Not. tex. in fi. huius legis, quod licet exceptio pꝛincipalis, pꝛoſit fideiuſſoꝛi, tamẽ eſt ſecus in expꝛomiſſoꝛe, vbi fuerit coloꝛ queſitus, leg. ſed Julianus. §. ad Macedonia.

TITVLVS. II.

De bonis libertorum.

LEX IIII.

SI necem.

§. Si depoꝛtatus. Quid in exbannito? De iſto exbanito dixi in l. ex facto. §. ex facto. §. ad Trebel.

LEX VIII.

SI vero non habuerit. Nota. pꝛo q. ſtatuti Tuderti, vbi cauetur, quod ſi ab aliqua ſententia fuerit appellatum, nihil poſſet dici in ſyndicatu iudici ſententiati. Modo vnus appella
a uit,[a] iudex appellationis pꝛonunciauit appellare nõ poſſe in ſyndicatu dedit libellum iudici ſententianti. ille dicit, non potes dare, quia appellauiſti. dicit iſte, mea appellatio non habuit effectum, ergo non pꝛeiudicat mihi, verum dicit: ⁊ ita conſultum fuit, poſtquam appellatio non habuit effectum, vt ar. huius l. in pꝛincip. ⁊ l. licet vt leg. no. cau. ⁊ l. quod pupille. §. quando dies lega. cedit. l. hec conditio. §. de conditio. ⁊ demonſtra. ⁊ l. ea quidem. C. ſi maiori. fue. alie.

ADDITIO.

a THO. DIP. Appellauit. Uide Bart. in ſua diſp. inci. iudex per imperitiam circa fi. ⁊ ibi ſcribentes in addi.

LEX X.

SI ex patronis.

ADDITIO.

a THO. DIP. Si ex patronis. Uide Petrum de vbal. in ca. Rax. in j. colum. de teſta.

§. Julianus ait. Nota de ſupplemento. Secundum iſta tempoꝛa repellitur exheredatus a contra tabulas.

LEX XI.

QUod ſi pater. Filius nocet nepoti in his, que ad eum ex perſona filij deſcendunt, ⁊ in his. que per ipſum filio acquiruntur. h. d. text.

LEX XII.

SI patronus teſtamento.

§. Si quis cum eſſet. Uide quod opoꝛtet, quod in poſitione ponas, quod talis fuit exheredatus, ⁊ mala mente: nec ſufficit dicere, quod fuit exheredatus.

LEX XIII.

a **FIlius [a] patroni.**

ADDITIO.

a THO. DIP. ¶ Filius. Uide Jaſ. in l. neptem. C. de inoffi. teſta.

LEX XIIII.

QUi cum natu maioꝛ. In verſi. ſed ſi minoꝛ. Quãdo finis habet neceſſariam conſequentiam, non eſt facilis.

§. Si libertus. Tene menti iſtum tex. cum gl. que incipit, quaſi ſocium criminis.

§. Si patris. Uide gl. que incipit, id eſt, q̃ vere erat. per hanc gl. dicimus tota die, ꝙ quando iudici eſt notoꝛiũ ſuper accuſatiõe nõ foꝛe pꝛocedendũ, qꝛ ex Bart. ſecunda ſuper Infoꝛ.

bannit⁹ eſt occiſus,vel accuſator dicit,accuſo talē clericū,tūc pōt iudex ex officio ſuo accuſatorem repellere,vt plene dixi,j.de pub. iud.l.pen.§.ad crimen.ꝛ remitto te ad ea que ibi dixi,tene menti.

§.Accuſaſſe. Hic §.allegaſ i queſtio.mea,quā diſputaui que incipit, iudex per imperitiā.

LEX XVI.

IN ſeruitutem.

§.Petiſſe. Iſte §.eſt contra l.amplius non peti,j.rem rat.hab.Sed dic vt ibi dixi,non obſtante quod ponit Cyn.in l.in criminali.C.de iuriſ.om.iudi.

LEX XIX.

SI patronus ex minori.

Si iſta lex eſſet alibi quam hic, eſſet aliud fiendum,quia tractat materiam l.eum qui. ꝛ l.cōtra maiores.C.de inoff.teſt.ꝛ l.j.C.de fur. ¶ Opp.de l.Lucius.ſ.de pet.hered.Sol.Dy.dicit,contra tab.ꝛ falſum,ſunt contraria origine ꝛ effectu. Origine, qꝛ falſum, dicit teſtamentum factum non fuiſſe:contra tab.non effectū:qꝛ falſum reducit omnino ad caſum inteſtati,contra tab.non,l.ꝛ ſi contra. ſ. de vulg.ꝛ pup.ſed in l.cōtraria nō ſunt cōtrarie origine ꝛ effectu , l. filio.§. fin.ſ.de inoff.teſt.Sed op.C.de inoff.teſt.l.eum qui.Solue vt ibi.

LEX. XX.

SI libertus ſub conditione.

Dixi in l.in quartam.ꝛ allegaui iſtum caſum multum, ꝛ non ſuppletur quarta de legatis,ꝛ de hereditate.

§.Si libertinus. Ibi veluti cum teſtamentum fecerit.Not.ꝙ conditio, ſi fecit teſtamentum,eſt poteſtatiua,ꝛ non poteſt vltimo vite ſpiritu impleri,nec eſt opus in ſui defectum adire hereditatem,ꝛ gl.in l. ſi quis ita.de hered.inſtit.non facit mentionem.doc.bene allegāt iſtum caſum in l.ſi pater,C.de inſtit.ꝛ ſubſti.

LEX XXVI.

LIberto octoginta.

Ibi,nam ꝛ ſi de lege.Not.ꝙ hic eſt caſus de eo de quo dubitauit glo.in l.ſi fundus.ſ.ad l.Falc.

LEX XXXIII.

a SI patronus.[a]

ADDITIO.

a THO.DIP.¶ Si patronus.Uide Iaſ.in l.fin.C.de pac.

LEX XXXVI.

LIbertus,qui ſoluendo.

Op.intereſſe affectionis non debet conſiderari , l. pretia rerum.ſupra ad l.Falcidiam.ꝛ leg.eius ſerui.eod.titu.Solu.intereſſe conditionis conſideratur in hoc , an actio detur , vel non: ſed quantum ad hoc vt augeatur,actio non conſideratur in contrariis. ¶ Quero,iſta lex procedit ſecundū iſta tēpora.qū patronus debet habere quartā cum ere alieno,Sed cum hodie debeat habere patronus ſine onere,vt in §.ſed noſtra. Inſtit.de ſucceſ.libe.quomodo poteſt procedere iſta lex:ꝛ per conſequens quero, quid in filio,cui debetur quarta,ere alieno deducto.ꝛ funeris im

a penſa,l.Papinianus.§.quarta.ſ.de inoff.teſt.Cogitabitis.[a]

ADDITIO.

a THO.DIP.¶ Cogitabitis.Uide Iaſo.in l.eum qui.C.de inof. teſt.ꝛ Moder.in d.§.ſed noſtra.

LEX XLI.

a SI libertus patrono. Not. iſtum textum.[a]

ADDITIO.

a THO.DIP.¶ No.iſtum tex.Uide Bar.in l.j.in princ.ſupra de vulgari.ꝛ pupil.

LEX XLIIII.

SI patronum ex debita.

§.Si ex bonis,que mortis. Iſte §.videtur cō

a tra l.ſerui qui apud hoſtes.ſ.ad legem Falcidiam ꝛ no.iſtū tex.[a]

ADDITIO.

a THO.DIP.¶ Iſtū tex.Allegat ꝑ ſin.Sal.i l.ſcim⁹.§.repletionē. in vlt.col.C.de inof. teſt.ꝛ Iaſ.in l.cū q̄rit. in prin. C.de inof.teſt.

LEX XLVII.

PAulus reſpondit.

§.Paul⁹ reſpōdit quāuis filij. Not.quod preteritio , que hr̄ pro exheredatione,non proprie eſt exheredatio.

LEX L.

NIhil intereſt.

No.ibi,faciliorq3 ſuſpicio.ꝙ in filio,preſumitur facilior ſuſpicio,quam in alio. Iſtum tex.allegaui ad q.in l.poſt contractum. j.de dona.ꝛ in l.filie mee.ſupra.ſoluto matrim.

TITVLVS IIII.

De aſſignandis liberis.

LEX VII.

ASſignare.

Ex iſta lege cōiuncta l.j.§.aſſignare.ſ.eo.tit.fundat gl.dictum ſuū, quod in teſtamentis poteſt fieri cōtractus . Et ita vidiſtis gl.in l.heredes palam.in fi.ſ.de teſta.

LEX VIII.

LIberi.

Uide verba ſenatuſconſulti.ſ.in l.j.§.aſſignare.Ex iſta lege habes duo ibi, quod ille manumiſſus,qui habet libertum,poteſt aſſignare: ꝛ ille,cui eſt aſſignatus,eſt perinde,ac ſi manumiſiſſet: tamen vides, quod ille,qui eſt aſſignatus,alteri non poteſt aſſignare, vt hic:ꝛ ſic dices in d.l.j.ibi,perinde ac ſi,ꝛc.ꝛ non eſt idē quod ſi manumittat vere,ꝛ no.in rubrica de aſſignan.li.quod no.pro ſtatutis,que dicunt,perinde ſit ac ſi feciſſet,ꝛc.Tene menti iſtam leg.

LEX X.

SUb conditione.

§.Si vni. Iſte §.facit ad queſt.in l.ij.ſ. ſi pars her.pet. ꝛ l.plane.la j.§.ſi coniunctim.ſ.de leg.j.

TITVLVS V.

Si quid in fraudem patroni factum ſit.

LEX I.

SI quid dolo malo.

In verſic.ꝙ ſi in lite. vide,quod dum dicit,vel in iure confeſſus , non petit, data opera,ſtatim confitetur,ꝛ videtur opera data facere:quod eſt nota.Et an confeſſio preſumatur facta in fraudem,dicam j.ea.l.§.ſi mutuam.

§.Si mutuam pecuniam. Uide, ꝙ querela inofficioſi videtur quodammodo ad vindictā cōpetere,vt actio iniuriarū.Et vides hic no.imo magis expreſſum, ꝙ ſtipulatio,qua promitto tibi dare centū ex cauſa mutui,que cōfiteor me accepiſſe,non probat mutuum valere:ꝛ ideo quando eſt procurator factus ad recipiendum pecuniam mutuo,non obligatur dominus, ſi confitetur ſe accepiſſe,niſi dicat in inſtrumento,ꝛ in veritate recepit,ꝛ ſibi mutuauit.Et facit pro hoc l.non abſtulit.C.de noua. ꝛ j.de noua.l.j.ꝛ ſ.ſi cer.peta.l.eius.Et reuoco in dubium. Si aliquis in iudicio cōfitetur ſe habuiſſe tantū,an preſumatur fraus in iſta confeſſione.Uidetur ꝙ ſic.ſ.ead.l.§.ꝙ ſi in lite.ꝛ in hoc §. Sed dicere poſſumus,ꝙ quando quis promittit voluntarie in iudicio,vt qꝛ dixit. Iſte tenetur mihi in tantum,ꝛ ille dixit,ꝙ ſic:ſecus ſi dediſſet libellum,ꝛ actio eſſet.Nam preſumitur in fraudē, qꝛ non videtur voluntarie facere.Et pro hoc facit quod dicunt doc.in l.vnic.C.de confeſ.in queſt.de procuratore,ꝛ dixi in l.centum.§.ſed an ꝛ ipſos.j.de confeſ.

§.Si fideiuſſit apud me. In verſic.ꝙ oportet enim. Hic videtur caſus queſtionis,quam formaui tibi in l.fi.j.que in frau.cred.quando factus eſt procurator ad fideiubendū.ſi renunciauit beneficio de fideiuſ.an videatur donare.Et dixi, quod nō pro hoc eſt caſus hic.

LEX III.

SI patronus heres inſtitut⁹.

§.Patronum. Habui in ciuitate iſta illud dubiū, Filius inſtitut⁹ heres,agnouit hereditatem:queritur,an poſſit agere querela inofficioſi teſtamenti, ꝛ donationem reuocare.Et opponebatur ꝙ non,qꝛ eſt heres patris,ꝛ ſic nō poteſt factum patris improbare:hoc eſt verum, niſi ſit factum in ſui fraudem,vt hic,ꝛ C.eodem.l.ij.ꝛ ibi bona glo.ꝛ ibi dixi.

LEX XI.

NOn videtur.

Non poteſt agere querela filius,ſi eo preſente pater donauit.

LEX XIII.

COnſtitutione diui pij.

Iſta eſt bona lex, ꝛ contra iſtam legem videtur tex.qꝛ pater in bonis filij, ꝛ filius